

perspektiv

Aalrust På Kunstbanken på Hamar åpner lørdag en utstilling med fire norske kunstnere. I tillegg til Endre Aalrust, som bidrar med video og fotografi, vises arbeider av Tor Inge Kveum, Anne Skaansar og Marthe Thorshaug.

Mening

– Så du oppslaget i bla-bla-bladet om familien som først skjønnte meningen med livet da de fikk tre barn, spør min venninne.

Hun er single, og har ikke feiret en bursdag siden hun ble 25 år.

– De tar seg den friheten det er å si at uten barn er jeg null nada niks. Som om jeg går rundt med et hull inni meg. Som bare venter på å bli fylt til randen av null søvn, sier hun.

– Hva mener du?
– Vel, presset mot oss som har bestemt oss for at vi ikke skal ha barn nå samme hvor fantastisk Mannen i vårt liv er, er enormt. Som om vi liksom ikke er kvinner. Som om den eneste måten å vise min kvinnelighet på er å ha mage. Fy faen, de dreper enhver barneglede i meg.

– Hva kan gjøres da?
– Vel, for det første vil jeg at unge menn skal få like mye pes for ikke å ha barn, som vi får. Det vil lege mine sår litt. For det andre må småbarnsforeldre slutte å se det som legitimt å spørre meg rett ut om mitt sexliv. Sist, men ikke minst vil jeg ha mer respekt for å være stabil arbeidskraft, mens alle andre går ut i permisjon. Dessuten holder vi salget av duppeditter, toromsliligheiter, storbyferier og kort på helsestudio oppe. Vi har sikkert reddet noen arbeidsplasser der, gitt.

– Hva med vår plikt til å produsere da?

– Gi deg da, det dreier som glede og ansvar, ikke plikt. Jeg får noen gang lyst til å skrike høyt at livet er så sammensatt at vi ikke alle trenger gjøre det samme til lik tid. Men det er ikke mye rom for det i Likhets-Norge. Dessuten burde de skjønne at flere som meg ville bite på barneagnat om de ikke var så irriterende opptatt av å slå fast at deres valg er best. Da kunne jeg kanskje tenke meg å innrømme at selv jeg en dag vil ha små, og er redd for at jeg ikke kan få det.

Scheherezade

«Dvale»

«Kvifor er folk så uglade?

Dei går og ventar si glede frå andre.
Dei skulle glede andre, så vart dei glade.»

– Arne Garborg

Du skjønner ikke hva som tilskynner deg til å skrive i dette tidspunktet som står utenfor tidens fysikk. Du vet heller ikke hvorfor du nettopp tegner disse linjene til meg. Du spør: «Har vi rett til å spre våre kvelende oksider over atmosfæren til dem vi elsker?» Jeg må innrømme at det er nesten umulig å oppfatte hva du mener. Hvert forbigående øyeblikk i livet ditt er en taus innvendig eksplosjon. Du forsøker å snikskytte tiden for å overrumple deg selv – for å kaste ut de avmagrende verdener som slår ned i din indreværen. Du oppnår intet! Du står fast i et evig søk etter noen som kan dele med deg din elendige skjebne. Selvfølgelig ingen! Du anstrenger deg for å komme overens med deg selv om en fredsslutning. Du forsøker å finne frem til en tilhørighet: til en tid, et sted, en eksistens - til et jeg! Du underslår fremtidige illusjoner for å myrde ditt skrinne nåværende øyeblikk. Alt er druknet inn i hodets mørke. Ingen kan redde det som er igjen av værenen! Ingen ting kan være til nytte i denne uendelige alienasjonen din. «Kan tingene miste sine betydninger, sine nytelser og hva tingene er?» spør du. Er du egentlig glad i livet? «Jeg vet ikke om jeg fremdeles er det», sier du.

Mange år har gått, men likevel ville

du ikke tilstå at du har kastet årene bort. Du stengte deg ut fra omverdenen. Du satt i din svarte avsondrethet og syntes synd på deg selv. «Det hjelper av og til å synes synd på seg selv», mener du. Men husk at år løper og følger sin egen vilje! Årene går vekk, mens du kjemper for å vinne tilbake ditt jeg som du aldri greide å finne. Årene forsvinner, mens du gang etter gang prøver å bli tilfreds med det du gjør og har gjort. Årene kommer seg unna, mens du stadig vil finne ut hvorfor du ikke tør å si noe om det som setter ild på din indre konflikt. «Å, hvilken konflikt!» klager du. Alle dine forsøk ble fullstendig mislykket! Selv når du skriver til meg, klarer du ikke å åpne dine lukkede ånder slik du trodde. Konsiperer du et ord eller en linje, slutter du nølende straks før du begynner. Tenker du å skrike imot alt, demper du deg engstelig på stående fot. Hvorfor? Vet du hvorfor? Angst for å konfrontere jeget? Hvor kommer denne beklemtheten fra? «Jeg vet ikke», svarer du. Vel, hvem vet da? Jeg?

Du våger ikke å skrive en eneste linje, fordi du frykter deg selv – du frykter å forstå hvor voldsomt du hater deg selv. Ironisk nok skriver du nå, selv om du ikke har viljen til å skrive. Ærlig talt kan du ikke fatte hvorfor eller hvordan! Det du vet er at du klarer å tilrane tiden fra selve tiden for å sette i gang skrivingen – for å registrere din kraftløshet ved å beskrive din eksplosjon. Forfengelighet, fandenivoldskhet og dumhet er tiden i sin helhet! Du stoler

ikke lenger på å kunne fortsette med slik karakterløs kald tomhet, heller ikke på at du maktet å være glad i livet!

Fremmedgjøringen vokser som et kreftkoloni. Den ødelegger deg. Den befinner seg over alt inne i deg – absolutt alt: tidene, stedene, menneskene, og alt inne i deg! Gjennom uttallige ganger har du prøvd å gjøre opprør mot din selvødeleggelse; du lyktes aldri! Du har ikke vært bare passiv som en stein, likegyldig som et fjell; men også hjelpeløs, viljeløs og kraftløs som en krigsfange. Når du sliter og strever for å sondere din eksistens, finner du deg utenfor verden, utenfor tiden og utenfor geografien til det som en gang het å være! Nei, men utenfor alt! Du har allerede bestemt deg, bevisst eller ubevisst, for å myrde ditt jeg, selv før du myrder ditt værende! Du har ikke funnet frem veien til å utføre noe av dette – verken det ene eller det andre! Du er trøtt av jordluften og av dine eksplosjoners fangenskap. Du er trøtt av tausheten og stridbarheten ved å tie. Nei, du er trøtt av alt! Kort sagt: Du er «lykkelig»!

Du er ikke lykkelig, og kan aldri være lykkelig. Du kan heller ikke få deg en ting som heter glede. Du er håpløs! Våkne nå! Våkne og tre nå frem som et opprørt hav!

Jeg ber deg om én ting – bare én ting: Slutt å skrive til meg om din avskyelige lede! «Jo lengre du ligger i dvale, dess forttere dør du!»

Adon Elmir

Statsministeren

En død mann

kjørte ti kilometer i bil på en dansk vei, melder Dagbladet. Kilometer etter kilometer kunne to trailersjåfører følge den hasardiøse ferden til bilen de hadde foran seg. Først da bilen stanset i en skråning viste det seg at føreren trolig hadde vært død under den hasardiøse kjøreturen. Politiet tror den 60 år gamle føreren døde i bilen, men at foten fortsatt lå på gasspedalen.